

ARNO GEIGER

Lidércfényűzés

(RÉSZLET)

Vegyük készpénznek a holdat, hamisítatlan, tiszta fényű érmének: kerek legyen, és fej vagy írás. A többi is legyen az, aminek látszik, a nyolc fiatal, akik míg keresztül-kasul kavargognak a Hosek- és a Lukasgasse sarkán álló egyirányúutca-tábla körül, máris nem nyolcan vannak, hanem tizenketten, tizennégyen, tizenöt.

Itt egy katona. Ott egy farmeres nő temetési koszorúval a hóna alatt. Egy másik nő, kezében hősugárzóval. Egy férfi sárga egyenruhában. Feketébe öltözött nő, talán őbozzá tartozik a sötét öltönyt viselő férfi. Egy másik férfi, szintén öltönyös, de hanyag viseletű, röntgenképet tart a kezében. S ők, e férfiak és nők, egytől egyig többek, mint csak egy, ketten vannak, és máris hárman, mikor dévajtság kap bele a csoportba – megsokszorozódnak, akárha stroboszkóp alatt.

A temetési koszorú többször a magasba röppen, míg csak fenn nem akad az egyirányúutca-táblán.

– Éljen az egyirányúutca-tábla! A lehető legegyszerűbb módon mutatja az utat, mi több, kezünkbe adja az eszközöket is, hogy kényelmesen járassuk végig azt. Körmöczipőben, fekete ortopédban. Fűzős csizmában, félcipőben, csatos cipőben. Na gyertek már, mi lesz, ide a fénybe!

A fiatalok meghajolnak. A férfiak egyike lyukacsos mintájú utcai cipőjére hajol, s az aszfalt fölött legyez a röntgenképpel. Mikor felegyenesedik, zuhatagnyi víz zúdul az úttestre.

– Nyughassatok már, nyughassatok ott lent! Legyetek valamicskét több tekintettel!

Am Franziska, aki az egyirányúutca-tábla tetejére hajította a temetési koszorút, és éjnek évadjához illőn most színtársulata lábbelijeinek dicséretébe fogott, nagy ívű mozdulatok közepette türelmet parancsol: Egyvalaki még hiányzik! Caspar Zelzer! Nyissátok hát ki a fületeket! Kegyes jóakarónk és munkaadónk, te monopolista, örököse a virágzó közútjelzőtábla-készítő üzemnek. Cipőid pedig? Félcipők? Trotórcipők? Kecskébőr cipők?

– Átkozott holdvilágraszóló vonítás! Eredjetek a pokolba! háborog ismét az előbbi hang.

– Ványolt sevró? kérdi Franziska. Vagy csak úgy, Caspar Zelzer, walk on the wild side? Vadbőr cipőben?

– Nyughassatok már, nyughassatok ott lent! Ti álomtolvajok! Égetnivalók! Csillapodjatok már végre! Figyelmeztetlek benneteket, hívom a rendőrséget!

A fiatalok megint keresztül-kasul kavarognak. Nevetés. Virágcserep robban a járdán. Plasztikvirágok. Szilánkok vegyülnek a cipőgyülekezetbe.

– Félcipő, mondja Caspar, az igaz, de máskülönben túl sok már a jóból. Lebúzza a jobb cipőjét, fintorgó orral a lábbeli fenekére néz. Felemeli a kezét: Barátaim, figyelmet kérek. – Újabb virágcserep ugrik ki az éj cilindereből. – A hagyomány, melyet ma ismét továbbvittünk, vagyis hogy mielőtt szabadságra mennénk, színházasdít rendezünk a gyárunk udvarán, egy csapásra tönkrezúz engem. – Egy távkapcsoló. Egy kartontekercs, amely eltalálja Jonast. Édességekkel rakott kerámiatál. Ez már jobb. És egyáltalán, a tál porcelánból volt. Két könyv. Egy hangszóródoboz. Minden az utcára röpül.

– Nyughassatok, a fenébe is.

Egy írógép. Leugrik a teteje. A betűk össze-vissza kavarognak.

Caspar letépi a matricát a talpbélésről. Itt a tanúsítvány: igazi műbőr felsőrész!

Caspar összegyűri a matricát, és vissza sem bújva cipőjébe, a színtársulat tagjai után ered, akik az ablakból továbbra is alászálló tárgyak elől elszeleltek az egyirányú utca felé. Majd jobbra, végig a Simonidesstrassén. Caspar túlkölést utánoz, mikor egy kutya keresztezi az útját. Ott éri utol a csoportot, ahol a Simonidesstrasse egy stoplámpa után a Dossenstrasséba torkollik. Ott megállnak mindannyian. Három másodpercre. Egy... kettő... három.

Aztán rohannak tovább. Maguk előtt rugdossák a kartontekercset, amely fejbetalálta Jonast. Tánccipők, csatos cipők, fűzős csizmák, félcipők.

Csak mikor egy autó alatt köt ki, akkor halássza elő Jonas a kartontekercset. Hóna alá veszi a tekercset, és megcsókolja Ann-Kathrint. Most legelőször. A lány túri a csókot, viszonozza, két másodperc, három másodperc, mígnem leválasztja Caspar kezeit a csípőjéről. Rajta, mi lesz már, miért nem göngyölöd ki, hadd lám, mi van benne.

– Mi a csuda lehetne benne? Nincs jobb dolgunk?

Ann-Kathrin mosolyog. Ráfonódik, felkúszik egy elsőbbségadásjelző tábla oszlopára. A hőszugárzó az oszlopnak csapódik.

– Az meglehet, hogyne volna, sőt jobbnál is jobb dolgunk... De hová tűntek el a többiek?

Fél hat. A hézagokon lucskos-zöldes öblítőlé loccsan a házak közé. Kurta pillantás. Aztán már csak fele olyan fontos az egész. Az üres égbolt koordinátái nem úgy tetszenek, mintha ilyen terjedelmű egyenletek bárki fejébe is belesujkolhatók volnának. Ellenkezőleg: az ember zavarodott kell legyen, vagy hát zavarodott is, különösen akkor, mikor rendet vél felismerni, összefüggést, logikát, célt – az égbolt elszórt cselvetését.

A legokosabb mindamellet egy szilárd pont alapján tájékozódni, és a naphoz igazodni, melynek egyelőre útját állja a város. Am Jonas, az olyan ember bizalmával, aki híján van a terveknek, és mit sem mulaszthat, aki abban a hit-

ben él, hogy egy igazi csetlő-botló soha nem fog talajt, végigegyensúlyoz a szégyelkő mentén, a metszésponton, ahol éjszaka és nappal együttes dolgaik rövidke csereberéje után kettéválnak.

Az éjszaka jobbra tart. A nappal balra megy. Jonas pedig mögötte, hegedűtokját himbálva, elmerülten és kimerülten rakosgatva lábait, miután egyensúlygyakorlata véget ért valahol a nappalban. Kedveli, ahogyan jár, a járást az üres papírlapon, ezt a semmitmondó, mindent mondó kalligráfiát, aminek mintha művésze volna, vagy jobban értené, mint valaha, mintha csak irigykedhetne önmagára. Az volna az igazi: figyelni önmagát járás közben, valamelyik emeleti ablakból, és közben arra gondolni, hogy ott lent, az olyan ember, aki örökké kitart, aki mindvégig bírja, aki minduntalan menekül.

Mialatt Jonas átvág a piacon, érzékelése csupa torzulás, mint mindig, ha gyakori éjszakázásai után a kimerültség homályos boldogságba meríti. A teherautó körül álldogáló munkásokban ettől van valami könnyed, súlytalan. Még a salátafejekkel teli láda is szokatlanul sok értelemmel esik a földre. A fejek szanaszét ugranak, tovagurulnak. Utánuk szökken egy férfi, és felszedi a fejeket. Jonas továbbhalad, jobbra egy város felőli keresztsonon, aztán pedig lefelé a fősonon, ahol is, röviddel a vége előtt, mikor egy kofa éppen hátat fordít neki, egy köteg spárgát csúsztat a dzsekije mélyére. Játszi mozdulatokkal teszi, ami elárulja, mennyire biztos benne, hogy ezen a mai reggelen nem fogják nyakon csípni. Ezen a reggelen aztán nem, miután épp az imént két rendőrjárőr is kénytelen volt elnézni, hogyan tűnik tova.

A kofának kerek arca van. Tömzsi és zsufa. Mivelhogy megilleti valami, Jonas segédkezet nyújt, futólag tudakozódva a spárgaárak után, melyek az eget verik. Nem jó évszak ez, mosolyog a kofa, miután Jonas grimaszolni kezd, a spárga délre már el is színeződött, helyenként átdereng, és olyan, mintha romlott volna, pedig kifogástalanul rendben van. Mit lehet tenni, feleli Jonas, az égről már csak a Vigyázz, frissen festve! tábla hiányzik (a Zelzer Utódai cégtől). Erre a kofa, villámcsapásszerű ráismeréssel: Olyan ez, mint amikor Róma lángolt, Néró pedig mocskos dalokat énekelt. Ez itt tegnapról való, de első osztályú, mi más volna. Ajándékba is megkaphatja. A fiataloknak érezhetően nincs már annyi pénze. A művészeket pedig, úgy hallani, amúgy is egyre-másra átvágják a palánkon.

Művész. Hát igen. De miféle: az éj felségterületén, szüntelen óvakodva a tolvakó városi ügynököktől. Olyan, aki a hajnal beköszönte előtt búcsút int a művészetének, anélkül, hogy kézírásán kívül egyéb kézjegyet hagyott volna hátra. Az ismeretlen ellen rovatból elég feljelentés nyomoz utána, hogy egy csapásra tönkrezúzzák, mihelyst becsúszni hagyja a döntő hibát. De legalább rendesen verdes a szíve, hogy egészséges maradjon. És az alvás is folyamatos és mély, mivelhogy az idegeket megfelelő inger érte.

Tanulmányai után, melyek pontosan addig nyúltak, mint az ösztöndíja, Jonas hite, miszerint épp az általános recesszió időszakában támad igény jól tájolt fejekre, mint a logika szerint tulajdonképp támadnia kéne, goromba meg-rázkódtatást volt kénytelen elszenvedni. Senki nem várt rá. A Zelzer Utódai táblagyárban kellett munkát vállalnia, melynek azóta házsámokat és tiltó táblákat tervez. Koldusok és házalók kíméljenek. – Dohos állás, ideális észvesztőhely. Ezekből fekteti hát Jonas napközben hasznavehetetlen tehetségét abba a bűnkülönlegességbe, hogy a közlekedési táblákat, a kétértelműség kerülésének eme felségjeleit kibővítsé, leegyszerűsítse, olyan jelekkel lássa el, amelyeket soha nem látott még senki, vagy mindenki látott egyszer, egészen más összefüggésben.

Múlt éjszaka az állatkerttől keletre seprűn lovagló boszorkányokkal egészítette ki a stoptáblákat és a behajtani tilosokat, aztán pedig, amíg csak fel nem keltette két rendőrjárőr figyelmét, sebességkorlátozásokat csökkentett 17-re, 32-re és 32 ½-re.

A hegedűtokot, ami meglepő módon újra meg újra gyanútlan külsőt kölcsönöz neki, a paradicsomokra teszi, a haragos-vörösökre, akiknek nem kerülte el figyelmét a csínytevés, és a zárakkal kezd babrálni. Az ajándék spárga elfér a tokban. A szokásosan odacsatolt sprésflakonokból hiányzik kettő, mert Jonas elhajtotta őket, az egyiket, amikor kiürült, a másikat, amikor mind a két keze kellett a futáshoz. Harminc méter előny. Ez volt a távolság, melyért küzdenie kellett.

Jonas még egyszer megköszöni a spárgát, elmenőben, kézcsókkal. Balra tart, a virágpiac felé, ahol majdhogynem mindenütt vizelet- és szemétszag terjeng, mivel az akut vízhiány miatt a közútfelügyelet egy hete letett róla, hogy megnyissa az utcai vízcsapokat. Egy teherautóról margarétacsokrot vásárol. Bizalmas nyugtalanság árad szét benne, s Jonas kelleetlenül bevallja magának, hogy rossz lelkiismeretét, amiért csak most megy haza, a virágok inkább egyértelművé teszik, mintsem túlharsogják, és közben nem igazolnak semmit. Futva, lélekszakadva, a járdaszigeten várva ki egy piroslámpa-szakaszban beállt szünetet, átvág a már szinte egyfolytában forgalmas Kammergassén. Daru sivít. Valahonnét csattanás hallatszik. Utógyújtás. Gumi durran. Palettáink a terek. Ecsetjeink az utcák. A törött fokú, pitypanggal felvert kőlépcsőn Jonas felugrál a kolostorhoz. A virágról végigcsurran a víz a dzsekijén, farmerjára csepog. Alakok mozognak árnyékszerűen fentebb a hátul nyitott utcákban, kontúrjaik ellenfénybe oldódva, szinte már sugárzón, mintha a karakterük kora reggel még nem volna romlott (és ebben a spárgához hasonlatos). Jonas a kontúrok felé szórja a csokorból meglógott hervadt virágokat, amúgy is csak hármat. A fenyegetésre, hogy egy oromzat árnyékába ér, az utca túloldalára vált, heremód lustán, feje felhőkbe burkolózva, melyek nincsenek is, vagy nem itt

vannak, melyek itt és most mint olyanok nem léteznek. A gondolatok Ann-Kathrin álommeleg hónaljában. Üreg mélyén. Fellelhetetlenül.

– Beszéljess velem, Jonas, beszéljess velem. Egész éjjel téged vártalak. Olyan egyedül voltam.

Amióta Jonas együtt lakik Ann-Kathrinnal, pontosan három éve, egyetlen éjszaka sem feledkezett meg róla, hogy lefelé fordítsa a relaxákat. A félsötétben kibújik a cipőiből, a jobból a gardrób mellett, a balból a hálószoza-ajtó előtt, melyet aztán nagy vigyázva nyit csak ki, szinte hangtalanul, hogy így Ann-Kathrin, mielőtt felébred, egy ideig egyedül az övé legyen. Úgy véli, értelmetlenség valakit felkelteni, akit az ember szeret, feladni érzések elfogulatlanságát, amelyeket senki sem ismer, ezt a szépséges fel-nem-ismertséget. Mégis meg fogja tenni, mint már annyiszor. Mikor elér arra a pontra, hogy még saját érzéseinek is hisz, fel fog ülni a pillanatnyiság csalafintaságának. Le fog vetkőzni. Övcsatja megcsendül. Akkor a kötőjelet, mely a két fél, Ann és Kathrin között feszül, meg fogja osztani, meg fogja nyitni.

A vonások közt, a sorok között törnek át akkor a nagy dolgok. Vagy csak történnének a nagy dolgok, ha arra kerülne a sor.

De nem kerül.

A relaxa-lamellák fénycsíkjai szelvényekre osztják a szobát, mintha valaki tojásszeletelőn gyömöszölte volna át a házat. A jó holdnál tömött paplan láb felől felcsapva (mint a Biblia egy többértelmű helyen), vagy felhasítva (Apokrif, Tóbiás 6,3)? Hosszú pillantás. Ám Ann-Kathrin nincs ott. Már elment. Nem, ahhoz még túl korán van. Még csak haza sem jött? Franziskánál aludt? Nehéz elképzelni. És a kötőjel gondolatjel. – Jonas vágyakozása végső soron nem más, mint e bakugrások egyike a valószínű túlra, bele a lehetetlenbe. Ann-Kathrin bizonyára be is jelentette, hogy nem lesz otthon, hiszen Jonasra úgysem lehet számítani, hiszen az ujjain ki tudta számolni, mi minden éghetett úgy Jonas körmére – lábon tölteni az éjszakát, versenyt futni a rendőrökkel, amíg végül az éjszaka hűledező levegője is égni nem kezd a tüdejében.

Kár, hogy Ann-Kathrin nem érti meg, hogy az érzései épp az éjszakai járás közben kezdenek egy bizonyos éjjél utáni ponttól kezdve lépésről lépésre erősödni; hogy az érzései azzal a félelemmel is csak nagyobbak lesznek, hogy felfedezik és üldözőbe veszik. És kár, hogy Ann-Kathrin nem érti meg, hogy soha nincs hozzá közelebb, mint annak a lánynak a képében, aki láthatatlanul falaz neki, aki mellette szalad, aki két métert előreszalad, kitart, és akinek jó érzéke van a sötét zúgok, a szűk lyukak iránt, amelyeken át ki lehet csuszanni. Bizalmasan lihegve, kacsintva, ő ad jelet menekülés közben a lélegzetvétel mindig vágyott pillanatára. Fepillantás. Megtorpanás. Lézengés a lázongás közben.

Majd az a kép, hogy a lány napkeltekor, megmenekülve az éj elől felette ring, míg ő maga arról álmodik, hogy még mindig menekül, messzebb és messzebb, egy álmodó álmában futva, aki arról álmodik, hogy elbújt valahová, és arról álmodik, hogy menekül.

De mi elől? És merre? A fő az, hogy menekül.

Hol is álltunk meg?

Egyáltalán nem álltunk meg, legfőképpen Jonas nem.

Legtöbbször semmi sincs, amiért érdemes volna megállni. Hamarosan itt lesz, mondja magának Jonas. Akkor fog meglepni, amikor már épp felhagytam vele, hogy a lépcsőházi zajokra füleljek. Megáll a szobában, az arca csupa boldogság, amilyen boldog csak a hazaérkezők orcája tud lenni a megmászott lépcsőfokok arányában. Jonasnak rögvest eszébe jut minden. A vágyban, hogy Ann-Kathrin közelében lehessen, hirtelen feltűnik egy leheletnyi lehetséges tartam. A délelőtt cezúrája. A lélegzetvétel. Mert egyelőre a lakás végigjárásában is van valami menekülésszerű, minthogy Ann-Kathrin a konyhában sincs kevésbé távol.

Egy pár elvégeznivaló.

Áthidalni az időt.

A virágoknak vizet engedni egy vázába.

Gondoskodni a fényről.

Még a konyhában is le van engedve a roló: egy világos, sárga és zöld tónusokban árnyalt batikolt kínai selyemroló, mely Jonas mozdulatára a magasba szökken. A helyiségbe, amelyet a roló szerteszórt színei az imént még különböző árnyalatokra tompítottak, most betör a fény. A törésnyom láthatóvá lesz Ann kedvenc vázáján. Az új színek ki-be ingáznak a tárgyakon. Most simák a síkok. A körvonalak sarkosak.

Aztán ablakot nyitni.

A síkok máris megvetemednek újra. Vonalak, melyek az előbb még függőlegesen futottak, zajt csapva lengedezni kezdenek, és fátyolszerű szövevényyé sűrűsödnek össze, amelybe belegabalyodik a forró nyárral együtt járó gondtalanság. Minden vibrál a madártrillától, mely a húsz méterre álló cseresznyefából hallatszik, a csupasz légtéglákból rakott fal mögül. És még a levelek zizegésén is hallani, hogy már régóta nem esett.

Jonas a virágcsokrot a vázába teszi, a spárgát a hűtőszekrénybe. Majd, mikor a kávéfőző nem veszi jó néven, ha zavarják, a fürdőben mulatja az időt. Műanyag zsinór feszül, rajta Ann mosott ruhájával, a falak között. Jonas újból fellángoló vágyakozással arra gondol, hogy Ann-Kathrin a mosókonyhában van. Hiába gondolja, és ezzel tisztában is van, mert az orra realista, és leleplezi a pusztá emlékezet táplálta remény hiábavaló voltát. Az ágy érintetlen. Ann parfümjé, melyre három hete nyergelt át – irányt váltott, lévén hogy a Shalimar, a név, és nem az illat, amire korábban esküdött, egyszeriben eljátszottnak

tetszett –, minden érzékiségtől megfosztva, kristállyá dermedve üli meg a párnákat.

Ásítózva halássza elő Jonas a fogkefét. A fogkefével tarkóját vakargatja, az alsó nyakcsigolyát, amerre rossz közérzete fészket sejt. Kipasszírozza a szinte üres tubust, maflán bámulja magát fogmosás közben. A fogkrém ma más ízű, fémes. Túl sokat rohant. Tusol, borotválkozik, megmossa az arcát. Kávét iszik. Közben meghallgatja az üzenetrögzítőt, anélkül hogy közelebbit tudna meg Ann hollétéről. Émelyegni kezd. Egyszeriben úgy szereti Annt, ahogy már régóta nem. Kiszalad a lépcsőházba, félmeztelenül, áthajol a korlát felett. Csalódottan fekszik be az ágyba. Aludni próbál, félórát, még egyet. Nem tud eléggé koncentrálni, mintha egyenesen cserbenhagyná az ágy. Feláll, rendbe szedi magát, egész éjjeles utcaszaggató kimaradásáért fenékbe rúgta a lelkiismeret. A dolgozószobában leemeli Heliogabalosz mellszobráról a napszemüvegét. Kioldja a zsinórt, mely a fürdőkád egyik lábánál van rögzítve, s leengedi kerékpárját a jó három méter magas mennyezetről. Megfogja a kormánynál és a nyeregnél, de csak azután tolja ki az előszobába, hogy már leöblítette a végét, csak úgy, ahogy egyszer-egyszer mindenkinek tennie kéne, ha egy érzés, a hasból kiindulva a hátgerinc közepén megbotlik, s többé már nem tápázkodik fel. Az ember nagyot lélegzik, amíg a víz tovaörvénylik a csatornahálózaton, és ellenőrzi a nadrágsliccét. Ez garantáltan segít.

Az utcán oly vakítóan süt a nap, hogy Jonas e korai órán sem kelt feltűnést napszemüvegével. Belebújik a szíjba, és a stop-and-go forgalomban csak lassan, löketről löketre haladó autók közt a város széle felé kigyózik. Az utcák feszek (mint a harisnyakötők), szétterjednek, kinyúlnak. A munkanap reggele kitárulkozik, hogy egyetlen kocsit se kelljen visszautasítania. Egyes és kuplung és állj, kuplung és üres, kuplung és állj. Egy közlekedési rendőr sípjának füttyszava diktálja a törvényes ritmust, kuplung és stop, nem engedi el Jonast, elnémul, elenyészni ellenben csak akkor fog a füléből, amikor Jonas húsz perccel később egy vadonatúj japán kocsi tárolására szolgáló telephez ér, egy ipari vágány mellé.

A drótkerítés mentén, mely elkeríti a területet, autónyom vezet át a napraforgófüldön. Jonas követi a nyomot, s az egy kimustrált emeletes busz orra felé fut, majd kevéssel a busz előtt ívesen kilendül, és egy fehér limuzin hátsó kerekeinél ér véget, mely a busz oldalában, árnyékban parkol.

Jonas kinyitja az első lépcső harmonikaajtáját. Ami azelőtt gombnyomásra, hidraulikus meghajtással, sívítva és szisszenve működött, a buszból kiserelték a motort, egy-egy erőteljes lökésre és rántásra szorul. Franziska macskája Jonas lába közt becsusszan a busz belsejébe. Mialatt a macska a tűzhelynél egy kerámiafalba dugja a fejét, Jonas, kurta pillantást vetve a háttal állva kávét főző Franziskára, csendben átkozódva a vezetőülésre ül. Kezét a kormány korhadt

gumijára teszi. Válogatás nélkül forgatja a kereket ide-oda, kígyóvonalakat ír le. Hey, driver, where are we driving to? My mama says, you are a fucking driver. Jonas magában nevet. Hátradől. A napraforgó föld felett a déli horizontot nézi, amely elkent vízkékszínben, párhuzamosan futó nyárfasor fölött szeli át a szélvédőüveget. Továbbra is kígyóvonalakat ír le, hol nagyot, hol cikk-cakkosat, és közben semmire sem gondol, vagy csak úgy tűnik neki, és a periférián tán mégis, s ha már igen, akkor egy jelentéktelen pillanat erejéig Franziska új szeretőjére (honnan? és mióta?), aki ezzel a drága autóval jár. Egy ideig imaginárius háztömböket kerülget, örült sebességgel burkolva a tömböket tarka nyomgombolyagába. Motorzajokat imitál ajakpergetve, amíg eszébe nem jut, hogy meg akarta kérdezni, hol maradt Ann-Kathrin.

Hirtelen impulzust követve bal tenyerével rácsap a kormány belső gyűrűjére. A túlkölés közepette Franziska megperdül, és földre ejt egy masszív negyedliteres bögrét, ami három roppant szilánkra törik. Néhány pillanatig szó nélkül nézi Jonast, szinte türelmesen még a malőr véleményezésében is. Lehajol a szilánkok után, fél kezével összefogva a köntösét. Egymáshoz illeszti a szilánkokat, aztán felnéz: Ezt a napot a legalsó fiókból halászta elő az élet.

Minden szóra durva Frici bácsi-féle hálósipka borul.

Jonas: Mindegyik nap onnan kerül elő muri után, és még a rákövetkező is, ha elég sokáig ünnepelsz.

Alkarjával a kormánykerékre támaszkodik, visszaejti a vállát: Mit számít, a tegnapi színházaski megint grandiózus volt, mint minden évben. És végül is – kihúzza magát – ma kezdődik a szabadságunk.

– És ezzel meg is volnánk.

Franziska a szemetesvödörbe hajtja a szilánkokat. El akarom mondani neked, miért csak kávéfőzők ma reggel.

Ki vele, mondja Jonas.

– Mert a pirítósom a vajas felével lefelé a macskaalomba pottyanna. Hát ilyen nap van ma.

– Fordítva vetted fel a köntösöd.

Franziska a vállára pillant, ahol felmered a belső varrás. Kioldja a meghurkolt övet, amely köntösét csak úgy-ahogy tartja össze. Kibújik a jobb ujjából, és közben kifordítja. Fordítani valamin mindig vigasztalan dolog, annak beismerése, hogy tévedtünk, hogy túl sokat vettünk a vállunkra. Franziska a maga részéről nagyon sajnálja őt, Jonast, amiért, mint mondják, és a szó szoros értelmében is, rossz időben rossz buszra száll. Ott van a lépcső, és ő, Franziska Jonas helyében igénybe venné, amíg még nincs túl késő.

Ezalatt a köntös jobbik oldala került kívülre, és néhány másodpercig Franziska meztelenül áll ott, félig elfedve ugyan a flanelcsomóval, melyet a kezében tart, és mégis elég meztelenül ahhoz, hogy Jonasnak ne essen nehezére ki-

egészíteni a hiányzóval. Olyan, mintha egy bezárt ajtó kulcslyukán keresztül idegen boldogság pillanatára tekintene.

– Fordulj meg. Nem hangzik túl kecsgetetőnek, amit eddig mondtál.

– Hogyan is, ha már jó előre eldőlt, hogy másoknak a perec jut, neked meg a perec lyuka.

Jonas: Belőled legalábbis a bőr.

A legszűkebb helyen, itt a konyhaszekrénytől, ott a hűtő, a tűzhely és a mosogató vonalától közrefogva, Franziska néhány lendületes lépéssel megpördül, egyik keze már a köntös ujjában, a tengelye körül. Egyszer egészen, egyszer félig. Ekkor a felső szinten hangzavar szabadul el, melyben fújtatás, rikoltozás, nyüsztés és üvegcsörömpölés elegyednek egymással. Női hang szór szitkokat. Kinek a hangja? Egy fehér színű ölelnek sikerül kitörnie a szövevényből. Leviharzik a lépcsőn, el Jonas mellett, ki a nyitott ajtón. A macska óriás szökellésekkel utána.

Jonas kipillant. A kutyát és a limuzint, melyet csak most érzékel egész különös valójában, megpróbálja egyazon összefüggésben elhelyezni. Gyors pillantást vált Franziskával, akinek egyszerre összezárult a köntöse. Kérdőn, csaldóttan mustrálja a lányt. Franziska fáradt arcában bizonytalan szkepszis mozgatja a szálakat. Szájának jobb csücske visszahőköl, szemöldökei összébb húzódnak, minthogyha dideregnének: a kávénak még kell idő, mondja. Menjünk fel. Van rá esély, hogy három unalmas esztendő után megint érdekes legyen az életed.

Fehér szőrpamacsok örvénylenek a felső szint parkettjén. Vázasilánkok terülnek szét egy pár zöld lakkcipő körül. A cipők egy nőhöz tartoznak, aki az elnyútt ágyon ül a hátsó ablak alatt, ahol egykor a busz utolsó padja volt. A nőn minden harsány színű, minden eltúlzott, minden túlon túl sok, túl sárga, túl zöld, túl piros. A haja, a feszesre húzott választék mögött piramissá kontyolt haja: az olyan vörös, amilyen a rózsza is csak akkor tud lenni, ha búcsúban lövi az ember, és ez több a soknál.

Franziska zavartan szedi fel a cserepeket. Ira Constantin, Jonas Kreuzer, mondja. Ira Constantin udvariasan, mosolyogva köszön. Jonas viszonozza a mosolyt, de csak futólag, kiváráó óvatosságból, tartva ettől az áttetszőségtől, melyet az első pillanat nyújt, nyitva hagyva mindent, és nem hagyva nyitva semmit. Franziskához fordul. Ugy számította, mondja, nála éri Ann-Kathrint. Szünet támad. Franziska részvétellel pillant rá, szemrehányóan, mintha azt akarná mondani, hogy ez a vége, ha valaki éjjelről éjjelre seprűre pattan. Fennhangon pedig: Úton van a képpel.

– Miféle képpel?

Franziska elfintorítja az arcát. Hiszen ő tudja a legjobban, pontosan a fejére esik, és most a kép, mint három évvel ezelőtt a kartontekercs, amiben a kép

volt, pontosan a fejére: Hogy melyik képpel? Azzal a képpel, amelyik a díszletben volt. Valami különlegesség lehet.

- A Cigarettazó lány, teszi hozzá Ira Constantin.

Jonas: Nem ér egy fityínget sem.

- Ellenkezőleg.

Ira Constantin elbiggyeszi sötét, szintén művirágszínű ajkait, e kozmetikai impasztót. Elnéző sóhajással tölt ki egy hatásszünetet.

- Feltehetőleg kései alkotás, mondja Ira Constantin – a vélt fölény üzenete, mely a messzi, drága ajakrúzzsal húzott horizont fölé emelkedik.

- Badarság, mondja Jonas, és miközben beszél, észreveszi, hogy helyreigazításai csak szóvirágok: A kép hamis. A lány szíve papírmásé.

- Lehet így is látni. Persze másképp is lehet látni. Ki az, aki tévedhetetlen? Végül is, bárhogya is van, szép kép marad, és szép lány, most mondja meg, Kreuzer úr, a Cigarettazó lány, meg akarom vásárolni.

Jonas meghökken (ugyanakkor annak lehetőségeit latolgatva, mit akar kezdeni ez a nő a képpel, már az is nyugtalanságba taszítja, hogy kezdeni akar vele valamit) néz Franziskára. Az vállat von. Nem az ő bűne. Tegnap, már majdnem készen voltak a színpad lebontásával – ő, Jonas szokás szerint cserbenhagyta őket –, egyszerre ott termett előttük Constantin asszony. Széttértett egy köteg bankjegyet, hogy megfelelő összeg volna-e a képre, ami az előadáson volt a díszletben. Kifejtette Constantin asszonynak a tulajdonviszonyokat, megadta neki Jonas címét, egy órával később pedig felbukkant Ann-Kathrin a főnök, Caspar társaságában. A képet odaadta Ann-Kathrinnak, azt gondolta...

- Logikus, vág a szavába Jonas, Oroszország az Oroszország, Ann-Kathrin meg...

- Csakugyan az? kérdi Ira Constantin olyan kérdőjellel, mely az egyenesbe nyúlik.

- Mi köze van hozzá? válaszol Jonas. És mielőtt még félreértések támadnának, tőlem aztán ellophatták a képet, maradhat ott, ahol van. Engem hagyjon ki a játékból.

- Szíves-örömet. De előbb árulja el, hogyan ejtsem szerét, merthogy az ifjú hölgy, Ann-Kathrin? azt mondta, így hívják, kijelentette, hogy a kép az Öné.

A két ember, Jonas és Ira Constantin egymásra pillant. Jonas, ebben a tekintetváltásban éppúgy, mint már kezdettől fogva, mintha pillantások helyett pénzt váltanának, hamisat, Jonas megint úgy érzi, hogy kihívás érte; talán ez a mondén bizalmasság teszi, ez a fejfájást okozó állandó billegés, hogy a nő egyszer mindent tud róla, a következő pillanatban pedig semmit sem.

- A legjobb lesz, mondja, ha mindent hazugságnak tekint, akármit is mondjon Ann-Kathrin. Ez már csak így van, bizonyos emberekkel szemben reflexből hazudni kezdünk. Már megbocsásson. És ebben az esetben is így van, te-

kintse csak nagy rakás hazugságnak, azzal akadt dolga ugyanis, egyik hazugságban ott a másik, mert én a képet Ann-Kathrinnak ajándékoztam, vagy odaígértem, anélkül hogy az enyém volna, és ezt tudja Ann, tudja mindenki, és azt is, hogy a kép nem valódi. Vagyis mit érdekel engem a kép. Az érdekel, hol marad Ann-Kathrin.

Ira Constantin szétválasztja keresztbe tett lábait. Mosolyog. Örömét leli a zűrzavarban. Nem, ez nem igaz. Úgy érzi, sérti a fiatalember tüntető megátalkodottsága, elutasító, eltaszító udvariassága, mely félig az utcáról való, félig az értelem műve.

Legszívesebben megmondaná: Jonas azért csupa rátartiság, mert neki, Ira Constantinnak van pénze, holott ő nem tehet róla, hogy van, és hogy ő maga is szeretne időnként kitérdesedett nadrágban járni, anélkül hogy mindjárt a mályvák megnyesésére kellene gondolnia. Egyébként is, annyi mindent kívánhatna vagy mondhatna, ami másoknak magától értetődő. De hát honnan venné az erőt annyi félresikerült hasonló helyzet után.

- Tudom, mondja (csak mondja, gondolja Jonas, de hogyan mondja, sem az énekesnő nem szép, sem a dal), milyen viszony fűzi Önt az ifjú hölgyhöz, akinek a portré a birtokában van. Egyébiránt különös, hogy még hasonlítanak is egymásra, főleg így, rövid hajjal, a szőke és a Cigaretta lány. Furcsa egy állatkertje van a Jóistennek, Kreuzer úr.

Jonas: Mit nem beszél itt! A nadrágzsebébe dugja a kezét. Kinyújtja a karját: Ann meg a rövid haj? Maga téved.

- De nem, a haja harminc centiméterrel rövidebb, mint legutóbb.

- Lehetetlen, mondja Jonas.

- Tévedés kizárva, mondja a nő. Biztosíthatom felőle, harminc centiméter.

- Harminc centiméter? szakad ki Jonasból. Leégette? Vagy rágógumit tett bele valaki?

Ira Constantin újból elmosolyodik, ezúttal arra a gondolatra, hogy átkarolja a fiatalember vállát, átkarolja az olyan ember kedvességével, akitől ez nagyon távol áll, vagy aki maga is karba kíváncozna: Tegnap délután fodrásznál volt, egyszerű, de nagyszerű, csitt-csatt.

Befejezett tény? Jonas felemeli a fejét, és érzi, ahogy a fáradtság és a csalódottság útnak indul a bőre alatt. Igaz lehet, hogy a szerelem változtat a vércépen, s ha az övé alig egy órája a naiv festészetre hasonlított, időközben egy fauvista festette át az idilli jelenetet. Sokk? Megkönnyebbülés? Mit érezni? Többet nem? Akármit? De hiszen minden megváltozott. Jonas sejti, hogy a dolgok egymásba csomózódtak, ezidáig át- és előreláthatatlanul, hogy Ann és a Cigaretta lány eltűnése, Ira Constantin feltűnése és valószínűleg más egyéb is, amiről mit sem tud, megbonthatatlanul összefilcesedtek, és hogy ő ebben a hálóban vergődik, olyan tényezőktől beletaszítva, amelyeket csak nehezen tud felmérni.

Rossz érzések fogják el minden egyes szónál, azt kívánja, bárcsak volna másvalaki, mint akinek – érzése szerint – el van kötelezve. Mégis így szól: Azt akarom, hogy semmi közöm ne legyen a képhez, se most, se máskor, remélem, Ann-Kathrin a papírszemét közé hajítja.

– Semmi ilyesmit nem fog tenni. Ez a szép, ez az okos, számító leányzó. Valószínűleg jobban tud bánni a vonalzóval és a ceruzával, mint Ön, Kreuzer úr. Önnek végül is csak a hivatása. Remélem, megbocsátja, ha némi indiszkrécióra ragadtatom magam. Hogy mit akarok mondani: az ifjú hölgy a múlt éjszakát egy világoskék házban töltötte a Dómhíd mellett. Caspar Zelzer a világoskéket szereti, a világos árnyalatokat, nem ezeket a rikító színeket. Ez az egyik sikerreceptje. És mert az Ön barátnője nagyon jól tudja, hogy maga a pénz még nem tesz boldogtalanná, Ön is jól tenné, ha számításba venné a képet. Különben még Ön lesz az, aki a végén ott áll majd az esőben, pusztán a legszükségesebbel. Leégve.

A nő úgy beszél, mint a tangó, egyszer merev lépésekkel, melyek egyenesen vezetnek, aztán meg agyafúrtan figurázva, egyszerre csak tépésekkel, vágásokkal, a taktika, bosszú és állhatatlanság mozdulataival. Azt mondja, máskülönben nem is érdemes ilyen ügyekkel va banque-ra játszani. A szerelmi esélyeket kiadósan elszalasztja az ember. Tapasztalatból beszél. Ha Jonasnak van esze, és két percig odafigyel, minden egyenesbe jön.

Jonas: Ha Ön valamelyik kaparós kép alatt négylevelű lóherét talál, szinte már nyert is. Mindennapi ígéreték.